

IV. Letnik.

7. zvezek.

Veneec

cerkvenih bratovščin.

Izhaja 24. dan vsakega meseca.

Urejuje
dr. Francišek Ušeničnik.

Vsebina 7. zvezka.

	Stran
Krščanska nesebičnost. (Namen sv. Očeta — pri- poročen v molitev za mesec julij.)	97
Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa. Tomaž Kempčan	99
Kratka razlaga litanij presv. Srca Jezusovega	101
Prva Marijina družba na Kranjskem	103
Češčenje sv. R. Telesa v lavantinski škofiji .	107
Razna poročila	109
Na planinsko goro	111
Izjava	112

„Veneec“ prejeman pri upravnistvu stane na leto 1 K 20 h, po
pošti pošiljan 1 K 44 h Denar za naročbo se pošilja: Uprav-
ništvu „Venca“ v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2; dopisi,
zahvale za uslišano molitev in darovi za pobožne namene
pa uredniku pod naslovom: dr. Fr. Ušeničnik v Ljubljani,
Semenišče.

V Ljubljani, 1900.

Izdaje „Katoliška Bukvarna“. — Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Dobrotni darovi.

Za bratovščino presv. Rešnega Telesa:

Župnija Logatec 41 K 40 h; iz Stare Loke neka oseba 2 K 20 h.

Za varihe božjega groba:

Župnija Postojna 10 K 30 h, Vreme 6 K, Senožeče 2 K 70 h, Kovor 2 K, Sv. Katarine v Topolu 6 K 40 h.

Za uboge redovnice na Laškem:

Fr. Kepec*) 2 K, M. Starec 1 K, U. Starec 1 K. Matija Bobnar 20 h, župnik Martin Narobe 2 K, tri osebe iz Kranja 7 K.

Za bratovščino za uboge duše v vicah:

Župnik Martin Narobe 2 K, Matija Bobnar 20 h, Neimenovana iz Kranja 10 K, župnija Polhov Gradec 25 K.

Za sveto Detinstvo:

Šolarji iz Dražgoš 1 K 20 h; župnija Polhov Gradec 36 K.

Za razširjanje sv. vere:

Neka oseba iz Stare Loke 2 K 10 h.

Za trapiste v Marianhill:

Alojsij Oblonšek z Brezja pri Konjicah 40 K.

Za misijon v Afriki:

Neimenovana 20 K; Marjeta Gabrijevčič 10 K.

Za usmiljene sestre v Afriki:

Neimenovana 20 K.

Za misijonsko cerkev sv. Jožefa pri Mariboru:

Trije fantje iz Grušovlj v Savinski dolini 8 K.

Za kruh sv. Antona:

Alojsij Kummer, župnik v p., 2 K.

Za ubožce v Kini, ki trpé lakoto:

Mestni kaplan Franc Onušič 60 K.

*) Drugi denar smo oddali uredništvu Slovenčevemu.

Uredništvo.

Podobice presv. Srca Jezusovega,

na debelem finem papirji krasno izdelane v barvah, izvirne zaobljubne slike ljubljanske stolnice, so dobiti v prodajalnici „Kat. tiskovnega društva“ (H. Ničman) v Ljubljani 25 skupaj 1 K 20 h, sto skupaj 4 K 60 h. Na zadnji strani je natisnjena „Posvetitev presv. Srcu Jezusovemu“.

V molitev so priporočeni

I. za ves mesec julij namen sv. Očeta : *krščanska nesebičnost* ;

II. za posamezne dni :

1. *Misijoni po slovenskih krajih.*
2. *Marijine družbezamladeniče.*
3. *Neka oseba za dar čistosti in ponižnosti.*
4. *Zidanje neke nove cerkve.*
5. *Mladeniči, ki jih Bog kliče v duhoovski stan.*
6. *Da bi možje bolj pogosto prejeli sv. obhajilo.*
7. *Razkolni Rusi.*
8. *Častivci sv. Rešnega Telesa.*
9. *Letošnji novomašniki.*
10. *Neka oseba za pomoč v skušnjavah.*
11. *Krščanske učiteljice*
12. *Ljubljanska škofija.*
13. *Drugi sloven. katoliški shod.*
14. *Ljubljanski škof.*
15. *Neka oseba za pomoč v dušni sili.*
16. *Karmeličanski red in škapslirska bratovščina karmelske M. b.*
17. *Da bi nas Bog varoval potresa.*
18. *Vsi, ki strežejo bolnikom.*
19. *Misijonski duhovniki sv. Vincencija in usmiljene sestre.*
20. *Škofovi savodi v Ljubljani.*
21. *Slovenski delavci in delavke po tujih deželah.*
22. *Dekleta v grešnih zvezah.*
23. *Dijaki na počitnicah.*
24. *Da bi se manj brali slabi časniki.*
25. *Goriška nadškofija.*
26. *Krščanske matere.*
27. *Duhovniki, ki se trudijo pri društvih.*
28. *Duhovne vaje za učitelje.*
29. *Papež Leon XIII.*
30. *Cesar Franc Jožef I.*
31. *Jezuitski red.*

Molimo.

Gospod Jezus Kristus! V edinosti s onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presvetem Srcu in ga še zdaj hvališ brez konca v sakramentu presv. Rešnega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Srca preblašene, brezmadežne Device Marije, Tebi darujem danes in vsak trenotek današnjega dne vse svoje namene in misli, vsa čutila in želje, vsa dela in besede.

Posebno pa Ti jih darujem za Tvojo sv. cerkev in nje poglavarja, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostolstva v tem mesecu in današnji dan.

Prodajalnica katol. tiskovnega društva

(prej H. Ničman)

Ljubljana, Kопitarjeve ulice šteв. 2

priporoča *molitvenike*:

- Večna molitev**, z rudečo obrezo 2 K 40 h, z zlato obrezo 3 K.
Osem ur pred sv. R. T., z večjimi črkami, v pol usnji 80 h, v celo usnji 1 K.
Kruh nebeški, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Vedno češčenje, v usnji 2 K 40 h., z zlato obrezo 3 K 20 h.
Filoteja sv. Frančiška Saleškega, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Pot v nebеса, življenje udov III. reda, v usnji 1 K 80 h, z zl. obr. 2 K 40 h.
Marija Devica, v usnji 2 K 40 h, z zlato obrezo 3 K 20 h.
Pravi Marijini služabnik, v usnji 1 K 60 h, z zlato obrezo 2 K 20 h.
Presveto Srce Jezusovo, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Razlaganje sv. maše, v pol usnji 2 K 50 h, v usnji 3 K, z zl. obr. 3 K 80 h.
Rafael, voditelj odrasli mladini, platno 1 K 50 h, usnje 1 K 60 h, zl. obr. 2 K.
Spomin na Jezusa, molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 70 h, z zlato obrezo 96 h.
Jezus dobri pastir, molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 72 h, z zlato obrezo 1 Kr.
Zvonček nebeški, molitvenik za otroke, v usnji 1 K 10 h, z zl. obr. 1 K. 60 h.
Jezus na križu moja ljubezen, za mladino, v usnji 1 K 60 h, z zl. obr. 2 K.
Nevesta Kristusova, v usnji 2 K 48 h, z zlato obrezo 3 K 40 h.
Ura moliti Jezusa v vednem češčenju presv. R. T., mehko vezana 24 h, trdo vezana 40 h.
Častna straža Jezusovega presv. Srca, 24 h.
Getzemani in Golgata, v usnji 2 K 60 h, z zlato obrezo 3 K 40 h.
Sv. Alojzij ali 6 nedeljna pobožnost, v usnji 1 K 40 h, z zlato obr. 1 K 80 h.
Razne knjige za **Marijine družbe** itd., itd.

Tudi ima v zalogi:

Veliko zbirko **rožnih vencev**, navadnih, po pet oddelkov, kakor tudi rožnih vencev „Naše ljube Gospe“, bratovščine „Pomoč dušam v vicah“, „Žalostne matere božje“ . . . lesenih, koščenih, iz kokosa, iz bisernice — po različni ceni.

Svetinjice za bratovščine „Naša ljuba Gospa“, „Sv. Benedikta“, „Svetega Alojzija“, „Sv. Frančiška“, „Sv. Antona“, „Brezmadežnega spočetja“, „Sv. družine“ itd.

Srebrne svetinjice s podobo „Brezmadežnega spočetja“, po 90 h in višje.

Na razpolago so raznovrstni **škapulirji**, **križi** s stolom in za na steno, **svete podobice**, manjše in večje — od najpreprostejših do najfinejših — tudi **podobe za okvir**.

Naj še imenujemo: Spominjske **podobice za sv. birmo**, sto skupaj 4 K 40 h; — **Spomin na prvo spoved**, sto kosov 2 K 40 h, 4 K 40 h in višje; — **Spomin na prvo sv. obhajilo**, sto skupaj 2 K 20 h, 4 K 40 h, 8 K in višje; — **Spomin na sv. misijon**, sto kosov 1 K 70 h.

Litanije presv. Srca Jezusovega, sto kosov 1 K 60 h.

 Vsa naročila se hitro izvršujejo.

Zvezek 7.

Letnik IV.

Julij 1900.

Krščanska nesebičnost.

(Namen sv. Očeta — priporočen v molitev za mesec julij.)

Na koncu devetnajstega stoletja smo. Povsod se kaže živahno delovanje: kolesa v velikanskih tvornicah neprestano ropočejo, železnice prevažajo v neštevilnih vozovih blago od kraja do kraja, bogato obložene ladije plavajo po morju, električna iskra vodi naše misli in besede do skrajnih mej zemlje. Vse se giblje, trudi, peha in potí. — Ali pa je človeški rod srečen, zadovoljen? Kdo bi si upal to trditi?

Zdi se, da se pogrezamo bolj in bolj v tisto žalostno dobo nezadovoljnosti in nesreče, ki je vladala na svetu, preden se je rodil naš Zveličar Jezus Kristus. Takrat je le neznaten del človeštva živel v obilnosti in bogastvu, ogromna večina pa je stradala, služila, robovala. Ni ga bilo dobrohotnega prijatelja ljudstvu, ki bi bil ublažil razmerje mej bogatinom in revežem. Ni ga bilo na svetu, ki bi bil premagal to nasprotje. Prišel pa je iz nebes Sin božji, ki je s svojim vzgledom, pa tudi s svojo besedo pokazal, da smo vsi ljudje otroci enega Očeta, ki daje sijati svojemu solncu na dobre in hudobne, ki daje dežiti na pravične in krivične. Povedal je, da smo si vsi ljudje mej seboj bratje, pozvani od Boga, da drug drugemu pomagamo, drug drugega tolažimo, drug drugemu lajšamo bridkosti. Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil, kliče svojim učencem. Ljubite svoje sovražnike, dobro delajte njim, ki vas sovražijo, in molite zanje, ki vas preganjajo in obrekujejo; tako opominja svoje poslušavce. In kakršna je njegova beseda, tako je tudi njegovo dejanje. Prvi čudež je storil na ženitnini v Kani Galilejski, storil ga

je iz dobrote in usmiljenja, da je pomagal ubogim ljudem. In če v duhu pregledamo vse čudeže, o katerih nam pripoveduje evangelij, ali nam ne kažejo vsi ene in iste brezmejne, nesebične ljubezni Jezusove do človeškega rodu? Ljubezni, pravim, kakršne dotlej in tudi kesneje še ni videl svet: ljubezni, ki sebe popolno pozabi, da le služi in streže svojemu bližnjemu. Apostoli so mu časih rekli, naj se ne trudi tako silno in si dá vsaj potrebnega počitka. Jezus jim je odgovarjal: Moj počitek, moja jed je, da storim voljo svojega Očeta, ki me je poslal. In zakaj ga je poslal? Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega.

Veče ljubezni, je rekel Zveličar, nima nihče, kakor kdor dá svoje življenje za svoje prijatelje. — Tudi to je storil Jezus za nas. Prostovoljno, iz same čiste, nesebične ljubezni se je dal pribiti na križ, trpel je najhujše bolečine, kot hudodelec — v zasmeh vsemu svetu — izdehnil svojo dušo — za grehe vsega sveta.

Glejte, to je vrhunec krščanske nesebičnosti.

Pri Jezusu so se naučili tudi apostoli in prvi njih učenci čiste, nesebične ljubezni. Ko je nastala prva krščanska občina, se je odlikovala po krščanski nesebičnosti. „Enega duha in enega srca so bili, in vse, kar so imeli, bilo je vseh. Nekateri so prodajali njive in imetje svoje in so od tega delili vsem, kakor je kdo potreboval.“ — „Ni ga bilo ubogega mej njimi.“ Tako nam popisuje prvo krščansko občino sveto pismo. Kako hitro se je po nauku Jezusovem porušila tista nekdanja razlika mej bogatini in reveži! Kako so mirno in brez zavisti skupno Boga častili prvi kristijanje!

Žal, da ni moglo vedno tako ostati. Ko se je namreč število vernikov bolj in bolj množilo, ni bilo več mogoče ohraniti skupnega imetja. A tega tudi ni bilo treba, saj so bili kristijanje vedno pripravljene, da pomagajo nesrečnežu in siromaku. Kjerkoli se je razširil Kristusov nauk, povsod so verniki skazovali dejanjsko, nesebično ljubezen do bližnjega. Tako je ponehavalo polagoma mej narodi sramotno suženstvo, kristijani so se čutili sinove enega Očeta, vsi so se šteli za brate in sestre v Kristusu.

A zakaj pa danes ni več tako? Zakaj? Zato, ker ni več mej ljudmi duha Kristusovega. Države in narodi nočejo več poslušati Kristusovega nauka, in posledica temu je, da je mej nami marsikaj, kakor je bilo nekdanj mej pagani. Po fabrikah se na tisoče ljudstva peha in poti, da se samo enemu človeku imetje leto za letom množi. Oglej si od blizu te medle, suhe delavske obraze, in nehoté ti pride na misel, da so v marsičem podobni nekdanjim nesrečnim sužnjem, o katerih nam pripoveduje stara zgodovina. In naj si državniki in modrijani še toliko belijo glavo, naj kažejo še toliko dobre volje, da bi pomagali trpinom, vsi poskusi se bodo ponesrečili, dokler se ne postavijo na podlago Kristusovega nauka, ki se v kratkem glasi: Ljubi Boga nad vse, svojega bližnjega pa kakor samega sebe!

To misel so povdarjali sedanji sveti Oče v oni znameniti okrožnici o delavcih. Da se je svet poprijel želje vrhovnega namestnika Kristusovega v Rimu, ne živeli bi dandanes v taki vznemirjenosti, v takem strahu pred bodočnostjo, ne bilo bi se nam bati splošne prekucije, katero nam leto za

letom bolj obetajo nezadovoljni trpini, ki so vero izgubili. Da, povdarjajmo povsod in ob vsaki priliki: le na podlagi krščanske nesebičnosti se bode dal svet prenoviti in iznova umiriti. Zato storiš dobro delo in po namenu svetega Očeta boš molil, ako v svoje pobožne molitve prihodnji mesec vkleneš gorečo željo, da bi krščanska nesebičnost skoro in povsod zavladala!

— r —

Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa.

(Piše Jož. Benkovič.)

XXXI.

Tomaz Kempčan.

(† 25. julija 1471.)

Komu je še neznano to ime? Malo je knjig na svetu sploh, razen svetega pisma, ki bi bile tako znane in priljubljene kakor je knjiga „Hodi za Kristusom!“ katero je spisal Tomaž Kempčan. Četrty del te knjige govori le o presvetem Rešnem Telesu kot naši dušni hrani. Srce, ki je izlilo toliko globokih in krasnih misli o tej presveti skrivnosti na papir, je bilo pač polno svete ljubezni do Jezusa, da se je ob nji na milijone mlačnih ali celo mrzlih src ogrelo in razvnelo v isti ljubezni.

Ta mož se je porodil najbrže leta 1379. v mestecu Kempen v porenski Nemčiji. Pisal se je Tomaž Hemerken, a znan je najbolj po svojem rojstvenem kraju. Oče Janez Hemerken je bil rokodelec, mati Jera pa pridna gospodinja na malem posestvu. Imela sta poleg Tomaža še nekaj let starejšega sina Janeza. Oba sta postala meniha in mašnika reda sv. Avguština. Dočim je bil Janez že prior v novem samostanu na gori sv. Neže pri mestu Zwolle, je za Tomaža skrbel neki duhovnik Florencij. Dvajset let star je stopil v samostan, kjer je bil njegov brat predstojnik, a redovno obleko je prejel šele sedem let pozneje. L. 1413. je bil posvečen v mašnika.

Kot menih je živel v raznih samostanih, največ pa v onem na gori sv. Neže, kjer je stopil v red. Tukaj je tudi umrl 25. julija l. 1471., star 92 let. Nad grobom v cerkvi je bila njegova slika z napisom: „Nusquam tuta quies nisi in cella, codice, Christo.“ Nikjer ni varnega miru razen v celici, pri knjigi, v Kristusu. — Pozneje so bili njegovi telesni ostanke večkrat preloženi. Sedaj počivajo v cerkvi sv. Mihaela v mestu Zwolle, kamor so jih pred tremi leti (11. nov. 1897.) slovesno položili. Neki njegov sovrstnik ga tako-le opisuje: „Bil je majhen po postavi, a velik v čednostih, od srca pobožen, rad sam in nikoli brez dela. Pazil je posebno na svoj jezik, vendar je prav rad govoril s pobožnimi o dobrih stvareh n. pr. o starih navadah in o nekdanjih ljudeh, in tedaj ga je bilo res prijetno poslušati. V družbi je molčal in poslušal. Kadar so govorili o posvetnih rečeh, se je delal, kakor da tega ne razume. Naprošen je le takrat govoril, kadar je vedel, da bo s tem koristil. Toliko rajši je pa govoril o svetih rečeh, če so ga prosili. Kadar je govoril ali pisal, je skušal

le bolj srce vneti nego razum razbistriti. Bil je stalnega značaja in se je umikal takim, ki so prazne in posvetne reči govorili. Neredne in lahkomišelnje je previdno karal, prijazno svaril, opominjal k dobremu in je bil ljubezniv nasproti vsem, najbolj pa nasproti pobožnim in ponižnim.“

Iz tega spoznamo, kako je mogel Tomaž Kempčan toliko in tako lepega napisati. Spisal je do 40 knjig. Najbolj znane so štiri knjige „Hodi za Kristusom!“ v katerih nas uči, kako moramo Jezusa posnemati, kako v duhu ž njim vedno združeni biti in ga ljubiti pričujočega v presvetem Rešnem Telesu.) Pisal je tudi o redovnem življenju, o zatajevanju in mrtvičenju samega sebe, o ponižnosti, o dobrem in miroljubnem življenju, o spoznavanju lastne slabosti, o včlovečenju, življenju in trpljenju Jezusovem.

Tomaž Kempčan je že v svoji mladosti prečital veliko knjig, zlasti rad je študiral sv. pismo in se ga učil na pamet. Ker takrat tiskarstvo še ni bilo znano, so morali knjige le prepisovati, da so se razširile med ljudi. In v tem je bil Tomaž prav posebno priden; seveda se je pri tem opravilu marsikaj naučil iz te in one knjige. Bil je kakor cerkveni učenik, častitljivi Beda, o katerem pravi življenjepis, da je nad 80 let vedno živel v celici ter zmerom molil, zmerom bral, zmerom pisal in zmerom — molčal. Sv. Diadoh pa pravi: „Molčečnost je mati svetih mislih.“ In Tomaž sam piše: „V molčanju in pokoju se boljša pobožna duša ter razumeva skrivnosti sv. pisma. Kdor se loči od prijateljev in znancev, njemu se bliža Bog s svetimi angeli. Bolje je skrito živeti in za-se skrbeti, kakor pa sebe zanemarjati in čudeže delati. Kdor torej želi doseči notranje in duhovno življenje, se mora z Jezusom umikati množicam. Nihče ni varen, kdor ne živi rad za - se. Nihče varno ne govori, kdor rad ne molči.“

Dasi je veliko vedel, mu je vendar bila zoprna vsaka hvala in slava. On pravi: „Naj te ne moti ime pisateljevo, ali je zelo učen ali le malo, temveč ljubezen do čiste resnice naj te nagiblje, da bereš. Ne povprašuj, kd o je to rekel, rajši pazi, k a j je povedal. Ako hočeš s pridom brati, beri ponižno, preprosto in zvesto, in ne želi sloveti z učenostjo. Povprašaj rad in molčé, poslušaj besede svetih mož Najprvo naše učenje naj bo, da premišljujemo življenje Jezusa Kristusa . . . Kadar imaš Kristusa, si bogat in to ti je dovolj. Bolje je malo duha, nego veliko znanje brez pobožnosti. Največja modrost je ta-le: zaničuj svet in išči nebeškega kraljestva.“

S kako prisrčnimi besedami napeljuje k ljubezni do Jezusa in k češčenju najsvetejšega zakramenta! Prav ima oni mož, ki je rekel: „Knjiga ‚Hodi za Kristusom‘ je najlepša, kar jih je prišlo iz č l o v e š k i h rok, ako pomislimo, da je sv. pismo prišlo iz rok b o ž j i h. Le par besed ljubezni in zaupanja do Jezusa: „Kjer je Jezus, tam je vse dobro in nobena reč se ne zdi težka; kjer pa Jezusa ni, tam je vse težavno. Kadar Jezus ne govori v srcu, je

*) Mnogi so mislili, da teh štirih knjig ni spisal Tomaž Kempčan, temveč ali benediktinski opat Janez Gersen ali pa kancelar Janez Gerson, ki sta živela tudi v petnajstem stoletju. Zdaj je dokazano, da je Tomaž Kempčan to ali sam spisal ali pa posnel in sestavil iz raznih nabožnih knjig, ki so se rabile v samostanih.

prazna tolažba; ako pa Jezus le besedo izpregovori, smo zelo potolaženi . . . Kaj ti more svet dati brez Jezusa? Brez Jezusa biti je živ pekel, a z Jezusom biti je sladek raj . . . Ljubezen stvari je slepilna in nestalna; ljubezen Jezusa varna in stanovitna. Kdor se oklene stvari, pade z omahljivo stvarjo, kdor pa objame Jezusa, bo trdno stal na veke.“

Kratka razlaga litanij presv. Srca Jezusovega.

(Dalje)

Srce Jezusovo potrpežljivo in neskončno usmiljeno!

Udo vé za boljše srce, kot je srce materino? Le pogledjte jo, dobro, skrbno mater! Noč in dan misli na svojega otroka, zanj dela in se trudi. Če ni kruha pri hiši, mati sama zase rada strada, smili se ji samo otrok, ki je lačen, pa mu nima ničesar dati. In kaj še le, če otrok zboli! Po cele noči prečuje mati pri njegovi postelji, nič ji ni pretežko, vse stori, kar more, da pomaga bolnemu otroku. Majhni bolnik je nepotrpežljiv, zdihuje in toži; mati pa mirno in tiho trpi in ne pokaže nobene nevolje. — Za vso to ljubezen in dobroto so otroci pogosto zelo malo hvaležni. Komaj nekoliko odrastejo, žalijo dobro srce materino. Sami sebi se zdé dosti modri in matere nočejo več poslušati. Ko bi materi lahko kaj pomagali, gredo po svetu in zaidejo na kriva pota. Od kraja še včasih pišejo domov, pozneje tudi to opusté. Mati bridko čuti grdo nehvaležnost; srce jo boli in vendar ne neha ljubiti; Bogu toži svojo žalost in moli za malopridnega otroka. In če se izgubljeni sin ali izgubljena hči vrne domov, pa reče materi: mati, odpustite mi, poslej hočem drugače živeti; pri vas hočem biti in vam pomagati, — o, če se to zgodi, tedaj srce materino v trenutku pozabi vso bridkost in žalost, odpusti vso krivico in ljubi otroka bolj kakor prej kedaj. — Tako je srce materino: potrpežljivo in usmiljeno.

Srcu najboljše matere je podobno presv. Srce Jezusovo. O njega potrpežljivosti in usmiljenju nam pripoveduje vsak list v svetem evangeliju.

I. Usmiljeno Srce.

Usmiljeno je bilo to Srce do vseh ljudi, do prijateljev in do sovražnikov, posebno usmiljeno pa do siromakov in bolnikov, do žalostnih in zapuščenih. Saj največ čudežev je storil Jezus v to, da je pomagal bolnim in ubogim. Pomagal pa je ljudem iz samega usmiljenja, celo tedaj, ko ga niso prosili. Bolnika v čudežni kopeli Betesdi je kar sam od sebe prijazno ogovoril in ga vprašal, če hoče ozdraveti. Ubožec mu je potožil, da nima človeka, ki bi mu pomagal v kopel, kadar začne voda plivkati; Jezus pa mu reče: „Vstani, zadeni svojo posteljo in hodi!“ — Posebno lepo pa se razodeva usmiljenje presv. Srca v zgodbi, ki nam pripoveduje, kako je Jezus v puščavi nasitil pet tisoč mož.

Apostoli so se bili vrnili s svojega prvega misijona. Potrebni so bili počitka, pa niti jesti niso utegnili, toliko ljudi se je zbiralo krog njih. Tudi Jezus je bil truden in zato reče apostolom, naj gredo za nekaj časa v samotni kraj in tam nekoliko počijejo. Stopili so v čoln in se peljali na drugo stran galilejskega jezera. Ljudje, ki so videli, da so apostoli z Jezusom odrinili od kraja, so šli po suhem za njimi in jih prehiteli. Jezus se ozre po ljudeh, ki so prihajali, in ob tem pogledu se mu je množica v srce zasnila; zakaj bili so kakor ovce brez pastirja. Utrujen je bil od dela, vendar ni odganjal ljudi, ampak jih prijazno sprejel in začel učiti.

Kako dobro srce ima Jezus! Umeknil se je v samoto, da bi tam on in apostoli nekoliko počili. Ko pa vidi ljudi, ki želé pouka in potrebujejo pomoči, tedaj mu njegovo presv. usmiljeno Srce ne dá mirovati in počivati. Množica je bila brez pastirja: tisti, ki bi bili morali ljudstvo voditi in učiti, so je pohujševali s svojim slabim zgledom, mučili je in slepili s pretiranimi nauki. To je v srce bolelo dobrega pastirja, ki hoče svoje življenje dati za svoje ovce; pozabi nase in svojo utrujenost in ljubeznivo sprejme uboge ljudi, da jim pomaga.

„Začel jih je učiti mnogih stvari in jim pripovedovati o božjem kraljestvu.“ Dobri pastir je peljal ljudstvo na dobro pašo božje besede. Videl je, kako so ljudje vsi izmučeni in potrti od bede in trpljenja, in zato jim govori najprej o svetih nebesih; tolaži jih z veseljem, ki jih čaka v nebesih, ako bodo mirno in vdani v božjo voljo prenašali trpljenje na svetu. Govoril jim je do večera in tako jim najprej pomagal v njih dušni potrebi: nasitil je njih duše s kruhom življenja.

Pa tudi za njih telesno trpljenje je imel sočutno, usmiljeno Srce. „Ozdravil je njih bolnike.“ Prinesli so mu hrome, slepe, gluhe, obsedene, mrzlične, in Jezus vse po vrsti ozdravi. Povsod, kjer najde vero in zaupanje, povsod pomaga dobro in usmiljeno Srce Jezusovo.

Množica je bila velika, — saj je bilo samih mož okolo pet tisoč — in zato je moral Jezus pač biti truden od učenja in zdravljenja, ni pa bilo trudno njegovo usmiljenje. Začelo se je mračiti. Učenci stopijo k Jezusu in mu rekó, naj odslovi množice, češ, pozno je že in kraj je samotni, iti morajo v bližnje trge in vasi, da si kupijo kaj jesti. A usmiljeno Srce ni dalo Jezusu, da bi pošiljal ljudi okrog kruha iskat; zato pravi apostolom: „ni jim treba odtod hoditi; dajte jim vi jesti.“

Jezus je dodro vedel, da niso imeli več kakor pet hlebov kruha in dve ribi, in denarja tudi niso imeli toliko, da bi mogli za vse kruha kupiti. To je bila za Jezusa prilika, da iznova razodene svoje usmiljenje. Čudeže je sploh delal zato, da prepriča ljudi o svojem božjem poslanstvu. Ta pot pa je še posebno hotel, naj bi vsi jasno videli, da v tej sili more pomagati edino le božja vsemogočnost. Zato je vprašal apostole: „koliko hlebov kruha imate pri sebi? Pojdite in pogledjte!“ Šli so gledat in prišli nazaj povedat, da „je tukaj mladenič, ki ima pet hlebov kruha in dve ribi“; toda, tako so morali sami reči, „kaj je to med toliko ljudi?“ Apostoli in množica vedó, da po naravnem potu ni mogoče dobiti v puščavi toliko kruha, da bi se vsi na-

sitili; njih srca so pripravljena, da verujejo na čudež in na božanstvo tistega, ki bode čudež storil.

Kakor dober oče, recimo, kakor dobra mati sredi družine, veli Jezus množici sestri. Sedli so lepo po redu, da bi apostoli nikogar ne prezrli. Tedaj vzame Jezus kruh in ribe, ozre se proti nebesom in moli vpricho vseh molitev pred jedjo; potem blagoslovi kruh in ribe, razlomi kruh in ga dá apostolom, da ga razdelé med množice. Vsi so jedli in se nasitili. Nazadnje pobero apostoli kosce, ki so ostali, in bilo je dvanajst polnih košev. Ljudje so strmeli, ko so videli čudež; hoteli so se svojemu dobrotniku zahvaliti in ga kar za kralja narediti; Jezus pa se jim natihoma vmakne na goro in tam moli do pozne noči.

Ali ni res Srce Jezusovo kakor srce dobre matere, ki pozabi nase in skrbi najprej za svoje otroke? Usmiljeni Jezus hoče vsem dobro, povsod pomaga, kjer vidi trpljenje, bolezen, uboštvo; poskrbi najprej za dušo, potem pa tudi za telo; sam nase ne misli, če je tudi truden in potreben počitka; ko vidi pred soboj bedno, zapuščeno ljudstvo, mu Srce ne dá počivati toliko časa, da vse zadovolji, vsem pomaga, vse nasiti. Srce Jezusovo je neskončno usmiljeno!

Ljubi moj, ki te tarejo dušne in telesne skrbi, pridi s zaupanjem k Jezusu; njegovo Srce je neskončno usmiljeno. Prosi pa ga najprej tega, kar potrebuje tvoja duša; drugo ti bo Gospod sam po vrhu navrgel, kadar in kakor se mu bode prav zdelo; le zaupaj nanj! (Dalje prih.)

Prva Marijina družba na Kranjskem.

(Dalje.)

Ded takrat, ko se je bila ustanovila prva Marijina družba na Kranjskem, pa do tedaj, ko je prenehala, je poteklo 177 let. Ni razpadla sama po sebi, zatrla jo je sila. To bodi povedano v čast onim možem in mladencem, ki so l. 1782. in 1783. bili v Marijini družbi. Odkar so bili l. 1773. družbi vzeli očete jezuite, je bila mladeniška družba ‚Marije Device v nebo vzete‘ brez vodnika in udje so se razkropili. Možje so se shajali v svoji družbi ‚Marije Device brez madeža spočete‘ tudi še po letu 1773. do onega časa, ko je prišlo z Dunaja cesarsko pismo, v katerem je bila družbi podpisana smrtna obsodba. Kot vojaki, ki so do smrti zvesti svojemu vladarju, so vztrajali ti možje pri zastavi nebeške Kraljice prav do zadnjega. Sovražnik je bil podrl celo vrsto samostanov, razgnal je množice, zbrane v bratovščinah; samo Marijini sinovi so se še zbirali krog svojega bandera. Pač so lahko naprej videli, da se sami ne bodo mogli dolgo upirati sovražniku, vendar se niso hoteli raziti, dokler se niso morali: umeknili so se sili.

Če pomislimo, da je prva Marijina družba pri nas živela 177 let in da nazadnje ni razpadla sama po sebi, ampak jo je zatrla sila: moramo reči,

da je bilo v družbi krepko in zdravo življenje. Duh, ki je sklepal in vezal med seboj posamne ude, je moral biti močan. — Poglejmo, kakšen je bil ta duh, ki je oživiljal našo prvo Marijino družbo, dajal ji moči in kreposti, da je rastle in cvetela in rodila zlati sad celih 177 let.

Stare bukve, v katere so očetje jezuiti sproti zapisavali svoje zgodbe v naši deželi, nam pripovedujejo marsikaj tudi o tem, kako so živeli in kaj so delali udje prve Marijine družbe. Vsako leto je zapisana kaka drobtina. Te drobtine sem pobral in iz njih bodem kakor iz pisanih kamenčkov poskusil sestaviti podobo, ki nam bode kazala življenje v prvi Marijini družbi na Kranjskem. Da si pa bodemo pri tej podobi laglje kaj zapomnili in zase kaj naučili, pogledjmo po vrsti: najprej, kako so v družbi častili prečisto Devico Marijo, potem, kako so molili Jezusa v najsvetejšem zakramentu, in nazadnje, kako so Jezusa in Marijo posnemali v življenju.

Češčenje Matere božje v prvi Marijini družbi.

Da so v Marijini družbi pobožno častili prečisto Devico Marijo, to se umeje samo po sebi; saj zato so utemeljili družbo, da se v nji goji češčenje presvete božje Matere. Vsak, ki se je vpisal v družbo, se je posvetil Mariji in se zaobljubil, da hoče živeti in delati Nji v čast. Pogosto so možje svojeručno zapisali svoje ime v družbeno knjigo in tedaj so poleg imena radi dostavili par besedi, s katerimi so na kratko, pa lepo povedali, kaj so čutili v svojem srcu. Mnogi so zapisali: „s celim srcem in z vso ljubeznijo svoje duše se darujem in posvetim Mariji“; pri drugih imenih se bere: „vedni služabnik Marije Device“; možje, ki so imeli svojo družino, so radi zapisali: „Mariji posvetim sebe in družino“.

Že sama imena, ki so jih izbrali družbam, nam pričajo o otroški ljubezni in vdanosti do nebeške Matere in Kraljice. Ena družba je bila posvečena Mariji brez madeža spočeti, druga Mariji v nebo vzeti. Kar je torej najlepše v Mariji, kar ima Ona sama in nihče drugi: to so nje sinovi najbolj častili, radi tega jo najbolj slavili. V pobožnih kristijanih je bila sicer vedno in povsod živa vera, da je bila Marija brez madeža izvirnega greha spočeta; vendar je šele papež Pij IX. od Boga razodeti nauk o brezmadežnem spočetju leta 1854. slovesno proglasil za versko resnico. Pri nas se je več kakor 200 let prej vsak mož, ki je stopil v Marijino družbo, zaobljubil, da bode posebno častil Kraljico brez madeža spočeto. V družbenih pravilih se namreč takole bere: „Družbeniki naj molijo vsak dan tri očenaše v čast presv. Trojici v zahvalo za posebno milost brezmadežnega spočetja, podeljeno Mariji Devici, in tri češčenamarije v čast svoji patroni, prečisti Devici, brez madeža spočeti.“

Kdor je bil torej sprejet v Marijino družbo, je dal svojo moško besedo, da bo posebno častil prečisto Devico brez madeža spočeto. — Pa to še ni vse. Marijini sinovi so storili še več. Častivci Marijini so pri nas že takrat praznovali 8. dan meseca grudna v čast brezmadežnemu spočetju Marijinemu; toda za povedan praznik ta dan še ni bil. Družba Marijina je prosila škofa

Tomaža Hrena, da bi bil 8. dan grudna zapovedan praznik v spomin brezmadežnemu spočetju Marije Device. Škof je prošnjo uslišal l. 1627., in od takrat so v Ljubljani vsako leto ta dan praznovali z največjo svečanostjo. Zgodilo se je sicer pozneje, da praznik nekaj let zopet ni bil več zapovedan; toda leta 1664. je deželni zbor kranjski pritegnil predlogu in želji cesarja Leopolda I., da bi bil z dovolitvijo svete rimske stolice 8. dan decembra v Avstriji za večne čase zapovedan praznik in pred ta dan zapovedan post. Med njimi, ki so takrat sedeli v deželnem zboru, so bili tudi sinovi Marijini; in gotovo so se ti najprvi potegnili za čast prečiste Device brez madeža spočete.

Veliko skrb so imeli sinovi Marijini, da je bilo v družbeni kapeli vse lepo; mašna obleka, prti in preproge, svečniki in svetilke, vse, kar se potrebuje v cerkvi, je moralo biti dragoceno, svilen, srebrno in zlato. Če je bilo treba kaj novega narediti za kapelo, se jim ni zdelo škoda nobene stvari. Ko so po nekem shodu pospravljali po kapeli, so našli na oltarju srebrn pas, zlat prstan in en cekin; kdo je daroval te stvari, se ni nikoli izvedelo. Dečki iz družbe „Kraljice angelov varihov“ še niso imeli sami denarja, da bi ga bili darovali za Marijin oltar. Dobro voljo pa so imeli in pokazali so možem, da ne ljubijo nebeške Matere nič manj kakor oni. Kaj so storili? Ob sobotah so večkrat sami pometli Marijino kapelico; to so delali iz ljubezni do Marije sinovi gosposkih in plemenitih družin.

Praznike Matere božje so kolikor mogoče slovesno obhajali. Po družbenih pravilih so take dni šli vsi skupaj k sv. obhajilu. Mnogi so se pred ta dan in vse sobote v letu Mariji v čast postili. — Najlepše seveda so slavili god svoje patrone v praznik Marijinega vnebovzvetja in Marijinega brezmadežnega spočetja. Navadno je oba družbena praznika škof sam imel veliko sveto mašo v jezuitski cerkvi pri sv. Jakobu. Popoldne pred praznikom so bile slovesne večernice. — Posebno svečano so praznovali Marijino brezmadežno spočetje leta 1686. Večernice je opravil stolni prošt Buceleni; škof in stiški opat pa sta bila vsak na svojem prestolu. V cerkvi so se zbrale vse tri Marijine družbe in ž njimi se je zbrala neštevilna množica pobožnega ljudstva.

V oba družbena praznika popoldne so imeli slovesen shod, h kateremu so prišli duhovna in svetna gospoda, škof, opati, kanoniki, plemiči in meščani. Izvolili so novo predstojništvo in očitno ponovili svojo obljubo, da hočejo prečisti Devici ostati zvesti služabniki in vdani sinovi.

Razen praznikov so ljubljanski meščani v Marijini družbi še dva druga dneva posebno posvečevali Materi božji: imeli so Nji v čast vsako leto dve veliki procesiji. Hodili so za procesijo na Rožnik in k Devici Mariji v Polju. Na Rožnik so prvokrat skupaj romali l. 1633. v praznik Marijinega obiskanja; v Polje pa so prvič šli l. 1634. božji Materi zahvalit se, da se je mesto Ratisbona v vojski vdalo cesarju Ferdinandu II. Navadno so hodili v Polje v praznik Marije Snežnice; nosili so pri procesiji družbeno bandero in podobo Matere božje. Med potjo so prepevali litanije Matere božje, zvo-

nenje in godba pa je spremljala petje; v cerkvi so imeli pridigo in slovesno sv. mašo. K tem procesijam so prihajali vsi Marijini sinovi, in njim se je pridružila velika množica pobožnega ljudstva; hodili so v lepem in slabem vremenu, peš doli in gori, dasi so, tako se bere v bukvah, mnogi imeli doma konje in kočijo. Procesija k Devici Mariji v Polju je prenehala leta 1754.; l. 1755. in poslej je šla družba vsako leto enkrat v procesiji v uršulinsko cerkev. Dandanašnji nam samo še lepo zidana znamenja (iz l. 1711.) ob poti k Devici Mariji v Polju pričajo, kako so nekdanj Ljubljanci radi romali k Materi božji v nebo vzeti.¹⁾

Iz vsega, kar sem povedal o Marijinem češčenju v onih časih, se pač vidi, da so bili Marijini sinovi res vneti za čast svoje nebeške Matere. Predno končam, omenim samo še lep spomenik prisrčne pobožnosti do prečiste Device. Ta spomenik je podoba Marije brez madeža spočete, ki stoji sedaj vrhu visokega kamenitega stebra pred šentjakopsko cerkvijo v Ljubljani. Zgodba o tej podobi je na kratko popisana na plošči, ki je vzdana v lopi pod novim stolpom šentjakopske cerkve. Tam se bere, da so podobo postavili leta 1682. kranjski deželani iz hvaležnosti do prečiste Device brez madeža spočete, ki jim je pomagala, da so l. 1664. srečno premagali in odtirali Turke. Drugi vzrok, da so zaobljubili podobo, pa je bila črna smrt, kuga, ki je l. 1679. morila ljudi po Avstriji; samo na Dunaju jih je neki umrlo 70 tisoč. Kranjsko deželo in ljubljansko mesto je Mati božja obvarovala strašne šibe.

Znamenje s podobo Marije brez madeža spočete prvotno ni stalo tam, kjer je sedaj, ampak na prostoru pred velikimi vrati. Ob vznožju so bili štirje svetniki, namreč: sv. Jožef, sv. Ignacij, sv. Frančišek Ksav. in sv. Leopold. Vsako leto je šla k znamenju tisti dan pred Svečnico slovesna procesija, vsako soboto so bile tukaj litanije Matere božje in v praznik Marijinega brezmadežnega spočetja so znamenje lepo razsvetlili.

To znamenje je živa priča, kako so naši očetje častili Mater božjo. Napis pravi: „Kranjska dežela, ki je dala postaviti to podobo, se je zaprisegla, da hoče vedno braniti čast božje Matere brez madeža spočete.“ — Vir in središče češčenja je bila Marijina družba. Ko je Marijina družba l. 1783. morala prenehati, je začelo v ljudeh umirati prejšnje živo češčenje Marijino. Očiten, pa žalosten dokaz za to je ravno znamenje, o katerem govorimo. Prva leta potem, ko je bila družba siloma zatrta, so še nekaj skrbeli za podobo Matere božje: popravljali so znamenje l. 1798., pozneje še parkrat, in zadnjikrat l. 1806. Od takrat je znamenje polagoma razpadalo tako, kakor je ljudem v srcih razpadala pobožnost do prečiste Device Marije. L. 1844. je bilo znamenje tako zelo poškodovano, da so je morali podreti. V Rimu so se pripravljali, da nauk o brezmadežnem spočetju slovesno proglasé za versko resnico; ves katoliški svet je težko pričakoval tega dne; in v Ljubljani, kjer so bili več kakor poldrugisto let prej postavili prekrasen spomenik žive vere v brezmadežno spočetje Marijino, so

¹⁾ Ta znamenja je lepo opisal I. Vrhovnik v „Izvestjih“ l. 1898. str. 36—40.

ravno ta čas ta spomenik podrli. Kajpada, Marijine družbe ni bilo več; in kar je še bilo v ljudeh dobrega duha, to so zamorile brezverne postave za Jožefa II. in brezbožne knjige.

Znamenje so podrli in podobo Matere božje prenesli v šentjakopsko cerkev. Tedanji župnik Janez Pohlin je pač mislil namesto starega, postaviti novo znamenje, toda denarja ni bilo, in ljudje se niso zgenili; tisti časi so minuli, ko so gospodje v deželnem zboru postavljali spominke Materi božji. Tudi Pohlinov naslednik, župnik Frančišek Hrovat, se je trudil, da bi popravil nečast in sramoto, ki so jo storili Mariji, ko so znamenje podrli; pa pobožna želja se mu ni izpolnila. Šele l. 1870. za župnika Gustava Köstla so postavili novo znamenje sredi šentjakopskega trga. Podoba vrhu strebra je tista iz l. 1682.; štirje svetniki ob vznožju, patroni ljubljanskih farâ, so novi.

Znamenje torej zopet stoji, in Bog bodi zahvaljen, tudi prejšnja pobožnost do Marije se bolj in bolj oživlja med ljudmi. Marijine družbe se iznova ustanavljajo v naši deželi, Marijine bratovščine cvetó povsod, v šentjakopski cerkvi, kjer so nekdanj tako zelo častili Marijo, imajo sedaj dve Marijini bratovščini, bratovščino v čast brezmadežnemu spočetju Marijinemu in rožnivenško bratovščino, in obe štejeta na tisoče udov. Bog daj, da bi Ljubljančani v prihodnje ne pozabili več nebeške dobrotnice, Marije brez madeža spočete, ki je njih dede varovale kuge in branila pred Turki: ampak hvaležno čuvali spomenik iz onih vernih, starih časov!

Češčenje sv. R. Telesa v lavantinski škofiji.

Osemnajsto letno poročilo družbe vednega češčenja najsvetejšega altarskega zakramenta in za dostojno opravo ubožnih cerkvâ lavantinske škofije za leto 1899. — Poglavitni namen družbe vednega češčenja je, da pospešuje spoznanje, ljubezen in češčenje Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu med udi in neudi; da zadostí za premnoge krivice, ki se mu godé v tej visoki skrivnosti. Na ta način zpoznavá družba Jezusa Kristusa z besedo in dejanjem pred celim svetom. „S srcem se veruje v pravičnost, z ustmi se pa priča v zveličanje“, pravi sv. apostol Pavel (Rimlj. 10, 10).

Glavni vzrok današnjih žalostnih razmer je pač v tem, da ljudje ne poznajo Jezusa Kristusa in njegovega zveličavnega nauka in si zato tudi ne prizadevajo, da bi postali deležni njegovega zveličavnega dela. In vendar ni v drugem sreče in zveličanja za človeka, kakor v Jezusu Kristusu križanem. „To je namreč večno življenje“, je rekel Jezus, ko je pri zadnji večerji v prelepi velikoduhovski molitvi molil za nas, „da spoznajo tebe, edinega pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa“ (Jan. 17, 3).

Pravo spoznanje Jezusa Kristusa in njegovega zveličavnega dela je glavni pogoj, da se zboljšajo današnje nezdrave družabne razmere, „ker če Gospod ne zida hiše, zastonj se trudijo, kateri jo zidajo; če Gospod ne varuje mesta, zastonj bedijo, kateri ga stražijo“ (Ps. 126, 1). Žalibog veljajo tudi našemu času besede, katere je govoril svojim rojakom prerok Ozea 700 let pred Kristusom: „Ni res-

nice, in ne usmiljenja, in ne spoznanja božjega v deželi. Kletev in laž in morija in tatvina in prešestovanje se enako povodnji razliva in kri se za krvjo preliva“ (Oz. 4, 2).

Da se v okom pride zlu današnjega časa, si prizadeva družba vednega češčenja bolj in bolj razširati spoznanje Jezusa Kristusa, Sina božjega, našega Zveličarja, da bi vsi ljudje spoznali Njega in njegov nauk, pravo katoliško vero, in po tem spoznanju uravnali svoje dejanje in nehanje ter z očitnim spoznavanjem vere v Jezusa Kristusa dosegli časno srečo na zemlji in večno zveličanje na drugem svetu.

Lep način Jezusa Kristusa očitno spoznavati je znani katoliški pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Ta prelepi pozdrav kliče blagoslov iz nebes čez mesta in vasi, ta pozdrav se tudi toplo priporoča udom bratovščine vednega češčenja. „Kdorkoli“, pravi božji Zveličar, „bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred mojim Očetom, ki je v nebesih“ (Mat. 10, 32).

Naj sledi tu dogodbica, ki se je zgodila v sedemdesetih letih v Bonu na Nemškem. Na tamošnjem vseučilišču je moral učitelj zdravništva operirati nekega kmeta na jeziku. Operacija je bila jako nevarna in težavna, zdravnik je bolniku naprej povedal, da bo po operaciji celo svoje življenje ostal mutast. Ker je bolezen bila nenavadna, je bilo pri operaciji navzočih več mladih dijakov, ki so se učili zdravilstva. Preden je profesor začel svoje delo, je rekel bolniku: „Če še hočete kaj povedati, storite to sedaj, ker vedite, da bode to vaša zadnja beseda; po operaciji bodete mutasti.“

Vsi so čakali radovedno, kaj li bo neki rekel ubogi mož. Za nekaj časa je žalostno povetil glavo in potem je jasno in krepko zadonelo iz njegovih ust: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Vse navzoče je globoko ganilo to, v njih očeh so se zalesketale solze. To so bile zadnje besede bolnikove; mož je bil pozneje mutast celo svoje življenje. — Pač lep vzgled trdne in žive vere in ljubezni do božjega Zveličarja.

Tako prostodušno, očitno spoznanje Jezusa Kristusa naj pospešujejo udje bratovščine vednega češčenja in ga tudi sami izvršujejo. Storili bodo to, ako radi in pogostoma obiskujejo Jezusa v najsvetejšem zakramentu, svoje molitvene ure redno in vestno opravljajo ter se večkrat združijo z njim v sv. obhajilu in ga spodobno častijo v tem presvetem zakramentu ljubezni. Svojo vero in ljubezen do Zveličarja v najsvetejšem zakramentu pokažejo udje posebno še na ta način, ako po svojih močeh skrbijo za oplešavo hiše božje in dostojno, lepo opravo pri službi božji.

S kakim uspehom je družba v tem oziru doslej delovala, se lahko razvidi iz dosedanjih letnih poročil in razstav, ki jih je družba priredila. O tem pričuje tudi letošnja razstava cerkvene oprave.

Udje družbe vednega češčenja, katerih je sedaj 19.053 in drugi dobrotniki so to leto darovali znatno svoto 6239 kron 65 vin., za katere se je naročila spodaj označena obleka in druga cerkvena oprava. Nekatere župnije so poslale večje svote z željo, da bi dobile opravo večje vrednosti. Tej želji se bo rado ustreglo. Tako je n. pr. darovala predmestna župnija svete Magdalene v Mariboru 260 kron, opatijska in mestna župnija v Celji 140 K, nadžupnija v Konjicah 408 kron 40 vin., župnija sv. Jurija nad Taborom 126 kron; mnoge druge župnije so priposlale nad 40 kron. Rajni posestnik Andrej Gojčič v Slivnici pri Mariboru je sporočil 100 kron. Razven tega je darovala kakor vsako leto, visokorodna grofica Marija Nugent dve mašni obleki in kar k temu pripada, dve štoli za praznike, en velum in albo. Visoki

darovnici kakor tudi vsem drugim dobrotnikom in prijateljem družbe bodi izrečena srčna zahvala.

Pri otvoritvi lanske razstave so prem. knez in škof, zaščitnik družbe, sprožili lepo misel, naj bi družba omislila dve lepi zastavi v čast sv. Rešnjemu telesu za stolno cerkev v Mariboru, ki je ob enem družbena cerkev. Misel premil. kneza in škofa, ki so v ta namen darovali 50 kron, za kar jim bodi tu izrečena srčna zahvala, je našla radosten odziv v srcih družbenih udov. Kmalu se je nabralo prostovoljnih darov 444 kron. Zastavi, ki sta vredni 542 kron, so prav lično napravile častite šolske sestre v Mariboru, ki so tudi s pomočjo blagih gospej mariborskih napravile največ cerkvene obleke, izvzemši perilo, katero je, kakor navadno, oskrbela družbena blagajničarka.

Christus, Deus-Homo, vivit, regnat, imperat in Sanctissimo Sacramento defenditque plebem suam ab omni malo.

Kristus, Bog in človek, živi, vlada in kraljuje v najsvetejšem zakramentu in varuje svoje ljudstvo vsega zlega.

Jezus Kristus v najsvetejšem zakramentu naj poplača vsem sto in tisočkrat njih ljubezen, skrb in trud tukaj in v večnosti!

Popis cerkvene uprave, katero je družba vednega češčenja priredila v tem letu:

4 pluvijali, 26 mašnih plaščev, 4 vela, 5 plaščekov za ciborij in 4 za spoved, 3 štole za praznike, 9 stol za spoved, 6 krstnih stol, 6 oltarnih pultov, 4 pogrinjala na pulte, 6 oltarnih blazink, 26 alb, 26 roketov, 132 purifikatorij, 64 lavabo-prtičev, 90 humeralij, 40 malih in 40 večjih korporalij, 25 roketov za strežnike, 12 rdečih in 6 črnih suknjic za strežnike z golirji, 12 vijoličnih golirjev, 1 talar za mežnarja, 1 mrtvaški prt, 2 cerkveni banderi, 2 obhajilna prta, 4 mašne bukve, 1 oltarno preprogo.

Maribor, dné 5. maja 1900.

Laurencij Herg, predsednik; *Filip Jakob Bohinc*, *Karol Hribovšek*, odbornika; *Ana Eichler*, predsednica; *Marija Schmiderer*, *Terezija Pöschel*, prisednici.

Razna poročila

Naznanilo ponočnim častivcem presv. R. Telesa v Ljubljani. Po noči med 5. in 6. julijem bodo moški častili presv. Rešno Telo v cerkvi sv. Jakoba. — Ker je mesec julij posvečen presveti krvi Kristusovi, se bodé to noč molilo iz knjižice: Ura molitve v počeščenje svetih ran in predrage krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa. — Kdor si še želi omenjeno knjižico kupiti, jo lahko dobi po 10 kr. ali na Starem trgu št. 34. ali pa v Florijanskih ulicah št. 7. — Čisti dobiček je namenjen za odkup ubogih zamorskih otrok.

Iz Kranjske gore. Dobre dve leti je, kar se je v Kranjski gori ustanočila dekliška Marijina družba. Delovalo se je na to, da bi se tudi mladeniči združili v Marijino kongregacijo. Toda ni šlo nikakor. — Misijon, ki smo ga obhajali minuli mesec, je pa mladeniče kar navdušil. Brž ob sklepu misijona se jih je dalo sprejeti v Marijino družbo 29, gotovo veliko število za

primeroma majhno duhovnjijo; po misijonu se jih je oglasilo še 15, ki so prejeli Marijino svetinjo pri prvem shodu dne 27. majnika. Zdaj se je pa dekletom zazdelo, da jih hočejo mladeniči prekositi. Zato se je oglasilo zopet okrog 30 deklet, ki bi bile rade sprejete na novo! — Želimo le, da bi to navdušenje nikdar ne ugasnilo.

Marijina družba v Št. Janžu. — Hvala Bogu! Tudi pri nas smo ustanovili Marijino družbo. Pripravljali smo se na slovesen vsprejem od meseca prosinca do maja. Po Mariji k Jezusu, glasi se navadno. Pri nas bi lahko rekli: po Jezusu k Mariji! Po večini so bili udje Marijine družbe že prej udje brat. sv. Reš. Tel.; ker so Jezusa goreče častili že več let z glasno skupno molitvijo vsako nedeljo in praznik, zato je dovolil Jezus svojim častivcem, da smejo imenovati Marijo na poseben način svojo mater in varihinjo.

Udje so pred vsprejemom prejeli vsak mesec sv. zakramente, in veliki teden so molili zvrstoma po dva in dva sv. R. T. v božjem grobu od velikega četrtega do velike sabote zvečer.

Omeniti moramo posebno to, da nismo nikogar silili v družbo; mladina se je sama oglasila in prosila, naj bi se vpeljala družba. Radi tega upamo, da se bo tesno držala svojih nebeških vodnikov — brezmadežne Marije in sv. Alojzija.

Slovesni vsprejem smo imeli 20. maja. Vodil ga je preč. g. generalni vikar J. Flis, ki je vkljub dolgemu potu in deževnemu vremenu obiskal naš skriti kraj. V prelepem cerkvenem govoru je omenjal, kako je treba varovati cvet nedolžnosti, v čem obstoji pravzaprav veselje vsakega človeka, in kako srečna je župnija, ki se ponaša z Marijino družbo. Koliko bo koristila celi župniji, to se bo jasno videlo zlasti sodnji dan! Po govoru je vsprejel v Marijino varstvo 99 deklet in 27 mladeničev. Mej vsprejemom so prepevali udje Marijine družbe prelepe družbene pesmi.

Kako močno je vplival na mladino prvi slovesni vsprejem, je razvidno iz tega, ker se je zopet oglasilo več deklet in mladeničev za drugi slovesni vsprejem, ki bo ob času sv. misijona, meseca avgusta.

Za slovesni vsprejem še enkrat prav pristrčno zahvalimo prečastitega gospoda generalvikarja in kličemo: Naj Marija vrne Vam obilo — za vsprejem nebeško daj plačilo.

Ti pa, o Marija, varuj svoje otroke! Izprosi jim zlasti to milost od Jezusa, da bodo izpolnjevali ono pravilo družbeno, ki jim naroča, varovati se nesramnih besedi in pohujšljivega vedenja ob času žetve, mlatve, posebno pa ob času dela v vinogradih! Varuj, vodi in brani jih kot svojo last in posestvo.

Tajnik Marijine družbe.

Od Fare pri Kostelu. Od 27. maja do 5. junija smo obhajali pri nas sv. misijon. Ljudstvo ga je željno pričakovalo. Zakaj pa tudi ne? Saj ni bilo še nikdar sv. misijona pri Fari. Zato so z velikim veseljem prihiteli na povabilo župnikovo čč. očetje iz reda sv. Frančiška, da tudi našemu revnemu, pa vernemu ljudstvu naklonijo milost svetega misijona in da posebej še utrdijo verske resnice pri moških, ki si večinoma po zimi s krošnjarstvom kruh služijo po velikih mestih. Vodili so sv. misijon č. p. provincijal Konstantin Luzer, p. Klemen Grampovčan, oba iz Ljubljane in p. Kazimir Vajdič. V prepričevalnih in globoko v srce segajočih besedah so kazali častiti misijonarji vsakemu stanu posebej, kako mora živeti, da se zveličajo. Ginljivo je bilo videti, ko so imeli obhajanci istega stanu pred skupnim svetim obhajilom vsakokrat kratek izpodbuden nagovor, popoldne pa skupno počestčenje presv. R. T. Krasni govori so privabili toliko pobožnih poslušavcev zlasti s hrvatske strani, da so bili prostori naše sicer precej velike cerkve

še pretesni. Obhajancev je bilo nad 2000, med njimi so bili tudi vsi tisti, ki so že leta in leta zanemarjali to dolžnost. Res čudno moč ima milost sv. misijona. Žalibog, da nam je vreme toliko nagajalo, da nismo mogli skleniti te redke slovesnosti z veličastno procesijo.

Drugi dan po sklepu sv. misijona so se še opravile običajne molitve za vse pokojne. Uprav ta dan smo se prepričali, kako močno so se priljubili vrli misijonarji tukajšnjemu ljudstvu. Ko so misijonarji odhajali, so zagnali ljudje glasen jok in s solznimi očmi so gledali za njimi, dokler jim niso izginili izpred oči. Dal Bog, da bi ti sklepi, ki so se storili te dni, res ostali trdni in da bi tudi po njih živeli!

Ant. Zore, kaplan.

Iz Celja. Meseca majnika je bila pri nas udeležba pri zgodnjih molitvenih urah nekoliko manjša kakor navadno. Pobožne častivke so hodile k šmarnicam, ki so bile ravno ob isti uri pri čč. oo. kapucinih. Zato pa so se s tem večjo gorečnostjo in natančnostjo udeleževale popoldanskih molitvenih ur ob nedeljah in praznikih. Posebno lepo je bilo prvo mesečno nedeljo (binkoštno nedeljo), ko je veliko število pobožnih častivcev in častivk klečalo pred sv. Rešnim Telesom ter skupno na glas molilo Jezusa v najsvetejšem zakramentu.

Premilostljivi knez in škof so nam dovolili, da smemo vsako drugo nedeljo v mesecu opravljati molitvene ure pred izpostavljenim sv. Reš. Telesom in sicer od pozne službe božje pa do 6. ure zvečer. In to milost smo porabili prvokrat na praznik presv. Trojice, v mesecu, kateri je posvečen presv. Srcu Jezusovemu v najsv. zakramentu oltarja. Da je bilo zanimanje za to pobožnost vsestransko in udeležba sama res velikanska, mi ni treba še posebej poudarjati. Tu je klečalo pred božjim Zveličarjem staro in mlado, veliko in majhno. Vsak stan je hotel imeti svojo posebno uro; zato so goreči častivci malodane drug drugega izpodrivali. Čas jim je potekal prenašlo. Za pobožnimi molitvami se je vrstilo milo petje in za petjem zopet molitve. Pobožnost smo začeli z litanijami presv. Srca Jezusovega in jo tudi končali tako.

Take slovesnosti so res ginljive in tudi spodbudne za vse. Po njih se mlačen kristijan vzdrami iz svoje verske dremote, dobri pa še bolj utrdi v svojem prepričanju. So pa tudi prava potreba sedanjega časa zlasti pri nas, kjer se je tudi že začel širiti lutrski duh, in se nekateri tako ogrevajo za Lutrovo vero. Goreče češčenje Jezusa v sv. R. Telesu nam more pomagati v tej nevarnosti in nam bo gotovo tudi pomagalo. Zakaj kjer se ukorenini in širi pobožnost do presv. Srca v najsv. zakramentu, tam se ni bati krivih ver, ker tam ni prostora za hudobnega duha in njegovo kraljestvo. Zatorej naj se le zateče k temu presv. Srcu vsak, kdor je v nevarnosti ali v skušnjavi. V tem Srcu je dovolj prostora za vse, ljubezni in milosti najde v njem vsak zadosti. Zatorej „pridite, molimo“!

Na Planinsko Goro!

Iz Planine, dné 10. junija 1900.

Dné 2. julija bo shod Marijinih družb bližnje okolice na božji poti na planinski Gori na Notranjskem. Obljubili so ta dan priti na Goro tudi premilostni knez in škof. To bo za nas nekaj čisto novega. Nihče se ne spominja, da bi bil kedaj takó visok cerkveni dostojanstvenik obiskal našo božjo pot. Romarska cerkev, posvečena Materi božji „pomočnici kristijanov“, je prav primerna za shod Marijinih družb, ki se tako veselo širijo po naši škofiji, zakaj vse kaže na to, da je bila ta cerkev že davno v ta namen odločena in so se radi v njej zbirali Marijini otroci od vseh krajev.

Zidana je l. 1632., ko je bil Rajnald Skarliki škof v deželi in ob enem predsednik nekdanje Marijine družbe, ki je bila že takrat po očetih jezuitih na Kranjskem ustanovljena. Posestniki graščine Haasberg pri Planini pa so bili tedaj Eggenbergi, tudi člani Marijine družbe. Ker je spadala planinska duhovnija pod samostan v Bistri, čigar predniki so zavzemali častno mesto svetovavcev v Marijni družbi, lahko trdimo, da so spredaj imenovani veljaki z veseljem podpirali misel zidati na Notranjskem v čast Mariji zavetnici kristijanov novo cerkev, ki ima biti zbirališče Marijinih otrok. Podložniki planinske graščine, naši pradedi blagega spomina, so že leta 1599. prosili oglejskega patriarha dovoljenja, zidati cerkev v čast Materi božji; najbrže v hvaležni spomin čudovite zmage, ki so jo dosegli krščanski vojščaki nad Turki pri Lepantu 7. oktobra l. 1571. Papež Pij V. je takrat ukazal, da naj se obhaja vse čase poseben praznik „Marije od zmage“ in v lavretanskih litanijah vtakne naslov „Pomoč kristijanov“. Cerkev je bila pa zidana šele leta 1632. — Slika velikega oltarja je ista, kakor se nahaja v knjigi nekdanje Marijine družbe v kranjskem muzeju *) Nebeška kraljica razpenja plašč, ki ga držita kvišku dva angela, pod plaščem pa so zbrani zastopniki raznih stanov: kralj s kraljico, papež, kardinal, škof, duhovniki, menihi, svetni veljaki in prosto ljudstvo. Sedanja podoba je slikana na pločevini. Stara precej dobro ohranjena slika pa nosi za nas silno zanimiv napis: „Memento s. Dei Genitrix congregationis Tuae, quam possedisti sub titulo reginae angelorum in monte hoc 1740.“ Slovenski: Spomni se, sveta božja Porodnica, svoje družbe, ki si jo imela pod naslovom kraljice angelov na tej Gori, 1740.

Potemtakem smemo soditi, da je bila že v davnih časih Marijina družba tudi na deželi tu in tam razširjena ter so se Marijini otroci z Notranjskega zbirali ravno v romarski cerkvi na Planinski Gori pred družbenim oltarjem ter iskali zavetja in varstva pod plaščem svoje nebeške Matere.

Ali torej počenjamo kake novotarije, če snujemo Marijine družbe? Nikakor! Mi le oživljamo in na dan kopljemo, kar je že pred 200 leti v naši deželi bivalo in cvetelo, pa je moralo vsled nesrečne cesarske prepovedi l. 1783. prenehati.

Upamo, da se bo dné 2. julija, ki je tako primeren za Marijino obiskanje, sešlo prav mnogo Marijinih otrok od blizu in daleč v naši za to družbo tolikanj znameniti cerkvi na Planinski Gori, prosit Preblašeno raznih milosti, obljubit jej zvestobo in stanovitnost ter stisnit se pod njen materin plašč. Čuje se, da pridejo Marijine družbe iz Planine, Logatca, Hrenovic in Studenega polnoštevilo, pa tudi od drugod se utegne kdo udeležiti.

*) Glej „Venec“ IV. l. stran 76. Staro farno bandero ima na eni strani prav tako sliko in napis: „Sub tuum praesidium confugimus omnes.“ Pod tvojo pomoč pribežimo.

I z j a v a.

Poslušni določbi papeža Urbana VIII. izjavljamo: čudežnim zgodbam, o katerih poroča „Venec“, pa jih cerkvena oblast še ni preiskala, dajemo samo toliko vere, kolikor je gre človeški resnicoljubnosti; tega, kar je Bog posebe razodel pobožnim osebam, nimamo za verske resnice; vse pa prepuščamo nezmotljivi sodbi svete katoliške cerkve.

Urednik.

